

POWIATOWY URZĄD PRACY W LUBACZOWIE

**RANKING ZAWODÓW
DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH
W POWIECIE LUBACZOWSKIM ZA
ROK 2011**

CZĘŚĆ PROGNOSTYCZNA

Sporządził: Sylwester Kusiak

Zawartość

Wstęp.....	4
Rozdział 1. Analiza struktury osób bezrobotnych w 2011 roku	6
Rozdział II. Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych według szkół i grup zawodów w roku 2011 w powiecie lubaczowskim oraz prognoza na 2012 rok	9
Rozdział III. Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w 2011 roku zarejestrowanych w PUP w Lubaczowie	14
Zakończenie	19

Spis tabel

Tabela 1. Zawody generujące bezrobocie długotrwałe – stan na koniec 2011 r.	8
Tabela 2. Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych w powiecie lubaczowskim w 2011 roku oraz przewidywani absolwenci w roku 2012	10
Tabela 3 Struktura zawodowa absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w powiecie lubaczowskim w roku 2011 i przewidywana struktura absolwentów w roku 2012	12
Tabela 4. Absolwenci studiów wyższych rocznika 2011 zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie w 2011 roku	16
Tabela 5. Absolwenci techników zawodowych rocznika 2011 zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie w 2011 roku	17
Tabela 6. Absolwenci zasadniczych szkół zawodowych rocznika 2011 zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie w 2011 roku	17

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura bezrobocia według dużych grup zawodowych (stan na koniec 2011 r.)	7
Wykres 2. Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych w powiecie lubaczowskim w 2011 roku oraz przewidywani absolwenci w roku 2012 według typów szkół	10
Wykres 3. Porównanie liczby absolwentów liceów ogólnokształcących w powiecie lubaczowskim w roku 2011 z planowaną liczbą absolwentów w roku 2012	13
Wykres 4. Porównanie liczby absolwentów techników zawodowych w powiecie lubaczowskim w roku 2011 z planowaną liczbą absolwentów w roku 2012	13
Wykres 5. Porównanie liczby absolwentów zasadniczych szkół zawodowych w powiecie lubaczowskim w roku 2011 z planowaną liczbą absolwentów w roku 2012	14
Wykres 6. Struktura osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Lubaczów w 2011 roku pod względem poziomu wykształcenia i posiadanych kwalifikacji zawodowych	15

Wstęp

Opracowanie poniższe stanowi część prognostyczną raportu z *Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie lubaczowskim w 2011 roku* i obejmuje roczną prognozę zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie lubaczowskim, taktować je należy jako uzupełnienie części diagnostycznej *Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie lubaczowskim w 2011 roku*.

Celem opracowania było uzyskanie informacji o liczbie absolwentów według zawodów, którzy ukończyli szkołę w 2011 roku, a także o przewidywanej liczbie absolwentów według zawodów w 2012 roku. Napływ absolwentów w niektórych zawodach może w odczuwalny lub rzadziej w znaczący sposób potęgować zjawisko nadwyżki specjalistów w pewnych obszarach zawodowych, szczególnie boleśnie jest odczuwalne w specjalizacjach uważanych w dłuższej perspektywie czasowej za niedające szans na znalezienie pracy.

Część prognostyczna *Monitoringu zawodów...* pozwala ocenić spójność kształcenia z zapotrzebowaniem rynku pracy na dane zawody i specjalizacje. W okresach rocznych stanowi podstawowe źródło informacji o dostosowaniu kierunków kształcenia w szkołach ponadgimnazjalnych do specyfiki lokalnego rynku pracy. Przypomnieć w tym miejscu należy podstawowe założenia, jakie przyświecają idei badania zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

- określenie kierunków i natężenie zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnych, regionalnych i krajowym rynku pracy,
- stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo-kwalifikacyjnych,
- określenie odpowiednich kierunków szkolenia osób bezrobotnych, zapewniając jednocześnie większą efektywność organizowanych szkoleń,
- bieżącą korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego (dotyczy władz oświatowych oraz dyrekcji szkół),
- usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych,
- ułatwienie organizacji programów specjalnych dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Tym samym monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych to przede wszystkim analiza dotycząca osób bezrobotnych i ofert pracy. Oparty jest na systematycznym

monitorowaniu zjawisk zachodzących na lokalnym rynku pracy, formułowaniu wniosków oraz zaleceń dla systemu kształcenia zawodowego i szkolenia bezrobotnych. Stąd monitoring zawodów deficytowych i nadwyżkowych powinien być istotny dla ośrodków edukacji lokalnej jak i dla podmiotów planujących szkolenia osób bezrobotnych. Ponadto powinien odgrywać pewną rolę w usprawnianiu poradnictwa zawodowego i pośrednictwa pracy, ułatwiać i usprawniać przygotowywanie programów specjalnych poprzez pomoc w określeniu grup osób bezrobotnych pozostających w trudnej sytuacji na rynku pracy z uwagi na kwalifikacje niedostosowane do potrzeb tego rynku, w celu ich skuteczniejszej aktywizacji i wspierania zatrudnienia.

Poniższy raport oparty jest na danych otrzymanych z Głównego Urzędu Statystycznego oraz danych z Systemu Informacji Oświatowej MEN. Podstawą merytoryczną do sporządzenia niniejszego opracowania są dane statystyczne umieszczone w tabelach, które stanowią integralną część sprawozdania MPiPS, zaś niezbędnym źródłem potrzebnym do prowadzenia monitoringu jest zbiór informacji o osobach zarejestrowanych w PUP.

Rozdział 1. Analiza struktury osób bezrobotnych w 2011 roku

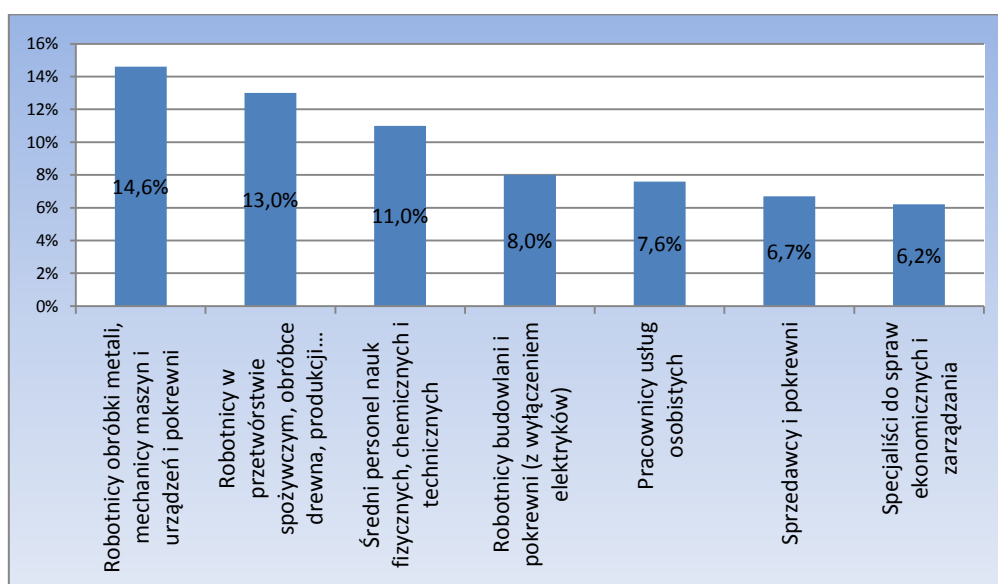
W pierwszym fragmencie opracowania warto przywołać fakty podane w części diagnostycznej *Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie lubaczowskim w 2011 roku*.

Według stanu na koniec 2011 r. w ewidencji lubaczowskiego urzędu pracy znajdowało się 4515 osób bezrobotnych, w tym 2210 kobiet, czyli 48,9% wszystkich bezrobotnych, zbiorowość osób nie posiadających kwalifikacji zawodowych wyniosła 1122 bezrobotnych (24,9% ogółu osób bezrobotnych). Natomiast w gronie osób wykazujących się uprawnieniami zawodowymi struktura osób bezrobotnych pod względem najliczniej reprezentowanych zawodów układała się następująco:

- krawiec – 212 osób
- sprzedawca – 207 osób
- ślusarz – 205 osób
- technik ekonomista – 112 osób
- technik rolnik – 103
- technik mechanik – 97 osób
- murarz – 91 osób
- mechanik samochodów osobowych – 85
- tokarz w metalu – 75 osób
- technik żywienia i gospodarstwa domowego – 70
- cukiernik – 54
- specjalista do spraw organizacji usług gastronomicznych, hotelarskich i turystycznych – 51
- piekarz – 51
- kucharz – 49
- kucharz małej gastronomii – 43
- specjalista administracji publicznej – 42.

Porównanie wyżej wymienionych zawodów z tymi, które odnotowywano jako dominujące w latach poprzednich pokazuje brak zasadniczych zmian w tej strukturze, siłą rzeczy podobny zastój panuje w strukturze bezrobocia według dużych grup zawodów. Niestety w taki sposób spetryfikowana struktura jest typowa dla słabo rozwiniętych gospodarczo obszarów i pośrednio oddaje trudną sytuację gospodarczą powiatu lubaczowskiego.

Wykres 1. Struktura bezrobocia według dużych grup zawodowych (stan na koniec 2011 r.)

Źródło: Opracowanie własne

W roku 2011 w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie rejestrowało się 5979 osób (2580 kobiet, co daje 43% rejestrowanych), z tego 774 absolwentów (422 kobiety). Wśród nich aż 1657 bezrobotnych (27,7% rejestrowanych w 2011 r.) w tym 332 absolwentów, stanowiły osoby nie posiadające żadnych kwalifikacji zawodowych. Z grona osób posiadających kwalifikacje zawodowe odnotowano najwięcej rejestracji ślusarzy – 291, sprzedawców – 224, krawców – 197, techników ekonomistów – 142, oraz techników rolników i murarzy – po 125. W tymże roku odnotowano 789 rejestracji osób dotąd nie figurujących w ewidencji PUP.

Istotnym punktem odniesienia dla osób planujących kierunki kształcenia powinny być wskaźniki zawodów, które w największym stopniu generują długotrwałe bezrobocie (wartość podawana jako iloraz liczby osób bezrobotnych długotrwałe w danym zawodzie w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych reprezentujących określoną profesję). Warto zwrócić uwagę jak bardzo różnie układa się zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy na dwie specjalizacje będące w tej niechlubnej klasyfikacji na czołowych pozycjach – o ile w zawodzie sprzedawca istnieje relatywnie dużo miejsc pracy, a problemem jest nadwyżka osób wykonujących tą profesję, o tyle na zawód krawiec występuje znikome zapotrzebowanie w powiecie lubaczowskim.

Tabela 1. Zawody generujące bezrobocie długotrwałe – stan na koniec 2011 r.

Lp.	Nazwa zawodu	Długotrwałe bezrobotni	% w stosunku do ogólnej liczby przedstawicieli zawodu
1	Sprzedawca	84	40,6
2	Krawiec	75	35,4
3	Technik rolnik	30	29,1
4	Ślusarz	29	14,2
5	Technik ekonomista	26	23,2
6	Mechanik samochodów osobowych	23	27,1
7	Kucharz	22	44,9
8	Tokarz w metalu	21	28,0
9	Murarz	19	20,9
10	Technik mechanik	17	17,5
11	Cukiernik	17	31,0
12	Technik budownictwa	13	44,8
13	Dziewiarz	10	45,5
14	Opiekunka domowa	10	58,8
15	Mechanik – operator pojazdów i maszyn rolniczych	10	37,0
16	Opiekun w domu pomocy społecznej	6	100,0

Źródło: Opracowanie własne

Na potrzeby opracowywania wykazów zawodów nadwyżkowych i deficytowych opracowano wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów mierzony stosunkiem średniej miesięcznej liczby zgłoszonych ofert pracy w danym zawodzie do średniej miesięcznej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tym zawodzie. O ile przy przedstawianiu zawodów deficytowych należy brać poprawkę na deformację wyników z uwagi na branie pod uwagę m.in. ofert na stanowiska tworzone w ramach stażu czy prac interwencyjnych, o tyle dla zawodów nadwyżkowych margines błędu jest o wiele mniejszy, a ich klasyfikacja w wystarczającym stopniu oddaje obraz sytuacji na lokalnym rynku pracy. W 2011 roku najbardziej nadwyżkowymi zawodami okazały się (kolejność według wskaźnika nadwyżki zawodu): ślusarz (wskaźnik wyniósł 0,0172, na 0,4167 średnio miesięcznie w badanym okresie przypadało aż 24,2500 średnio miesięcznie osób bezrobotnych), krawiec, murarz, mechanik pojazdów samochodowych, kucharz małej gastronomii, nauczyciel wychowania fizycznego, cieśla szalunkowy, stolarz, kierowca ciągnika rolniczego, technolog robót wykończeniowych w budownictwie i technik informatyk.

Rozdział II. Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych według szkół i grup zawodów w roku 2011 w powiecie lubaczowskim oraz prognoza na 2012 rok

W powiecie lubaczowskim istnieją następujące szkoły ponadgimnazjalne publiczne:

- Liceum Ogólnokształcące im. Tadeusza Kościuszki w Lubaczowie (kształcące uczniów w klasach o profilach: matematyczno-fizycznym, matematyczno-menedżerskim, matematyczno-językowym, medycznym, biologicznym, humanistycznym, humanistyczno-językowym, historyczno-językowym, oraz geograficzno językowym),
- Zespół Szkół im. gen. Józefa Kustronia w Lubaczowie (w ramach którego funkcjonują: Liceum Ogólnokształcące z klasami o profilach: humanistyczno - dziennikarskim, humanistyczno - teatralnym, matematyczno - geograficznym, służba graniczna; Technikum Ekonomiczne; Technikum Mechaniczne; Technikum Informatyczne; Zasadnicza Szkoła Zawodowa 2 letnia o profilach: sprzedawca, kucharz małej gastronomii i lakiernik; Zasadnicza Szkoła Zawodowa w specjalnościach: fryzjer, monter-elektronik, elektromechanik, elektryk, murarz, posadźkarz, mechanik pojazdów samochodowych, kucharz małej gastronomii, blacharz samochodowy ślusarz, stolarz, piekarz, sprzedawca, rzeźnik-wędliniarz, cieśla, cukiernik i monter instalacji i urządzeń sanitarnych),
- Zespół Szkół w Oleszycach (Liceum Ogólnokształcące, Liceum Profilowane o profilu zarządzanie informacją; Technikum kształcące w kierunkach: technik agrobiznesu, technik architektury krajobrazu, technik obsługi turystycznej, technik rolnik, oraz technik żywienia i gospodarstwa domowego; Technikum Uzupełniające Dla Dorosłych w kierunkach kucharz, oraz technik rolnik; Zasadnicza Szkoła Zawodowa w zawodach ogrodnik, rolnik oraz kucharz małej gastronomii; Liceum Ogólnokształcące Dla Dorosłych, a od lutego 2011 także Szkoła Policealna dla Dorosłych kierunku technik rolnik).

W szkołach tych w roku szkolnym 2010/2011 uczyło się łącznie 2352 uczniów; 413 w zasadniczych szkołach zawodowych, 441 w technikach zawodowych, 85 w liceach profilowanych, a także 1413 w liceach ogólnokształcących.

W 2011 r. szkoły ponadgimnazjalne na terenie powiatu lubaczowskiego ukończyło łącznie 598 osób: 395 w liceach ogólnokształcących, 72 w technikach zawodowych, oraz 131 w zasadniczych szkołach zawodowych.

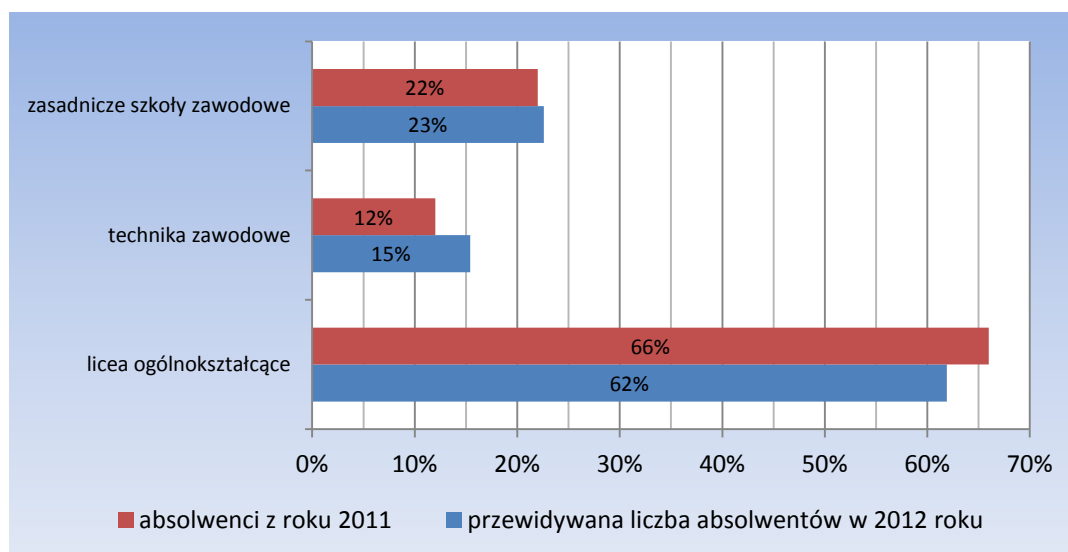
Tabela 2. Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych w powiecie lubaczowskim w 2011 roku oraz przewidywani absolwenci w roku 2012

Lp.	Nazwa szkoły	Osoby, które ukończyły szkołę w 2011 roku	Przewidywana liczba absolwentów w 2012 roku
1	Liceum Ogólnokształcące im. T. Kościuszki	255	239
2	Liceum Ogólnokształcące im. J. Kustronia	105	119
3	Liceum Ogólnokształcące w Oleszycach	0	17
4	Liceum Profilowane w Oleszycach	35	24
5	Technikum w Lubaczowie	32	62
6	Technikum w Oleszycach	40	37
7	Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Lubaczowie	110	111
8	Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Oleszycach	21	35

Źródło: Opracowanie własne

Zdecydowaną większość (66%) absolwentów rocznika 2011 stanowiły osoby kończące licea ogólnokształcące, a więc osoby kończące ten etap edukacji bez uzyskania kwalifikacji zawodowych. W przypadku braku kontynuacji nauki stają się osobami w niekorzystnej sytuacji na rynku pracy, szczególnie ciężkiej na tak trudnym rynku jak lokalny. Zasadnicze szkoły zawodowe ukończyło niemal dwukrotnie więcej absolwentów niż technika zawodowe, stąd wynika wniosek, że najmniejsza liczba osób kończy typ szkoły, który, przynajmniej w teorii, powinien wprowadzać w karierę zawodową. Warto zauważyć, że w przewidywanej strukturze absolwentów na rok 2012, zauważalnie wzrasta odsetek osób, które mają ukończyć technika zawodowe, choć jest to nadal mniej niż jedna ósma osób kończących szkołę w tym roczniku (12%).

Wykres 2. Absolwenci szkół ponadgimnazjalnych w powiecie lubaczowskim w 2011 roku oraz przewidywani absolwenci w roku 2012 według typów szkół

Źródło: Opracowanie własne

Struktura zawodowa absolwentów szkół powiatu lubaczowskiego kształtuje się w sposób dość niezmienny, jeżeli chodzi o kierunki kształcenia w zasadniczych szkołach zawodowych, większa zmienność odbywa się w technikach zawodowych, gdzie pojawiają się nowe kierunki kształcenia, przyszłość pokaże, czy trafne.

W 2011 roku spory odsetek (35%) osób kończących technika zawodowe kończyło edukację w kierunkach kształcących do pracy w branży gastronomicznej, zważywszy na fakt, że dominujący w tej kategorii zawód kucharz jest uznawany od dłuższego czasu w powiecie lubaczowskim za zawód nadwyżkowy i generujący długotrwałe bezrobocie, dodatkowo zważywszy na fakt kształcenia relatywnie wysokiej liczby kucharzy w zasadniczych szkołach zawodowych, należy przewidywać problemy absolwentów tych kierunków ze znalezieniem zatrudnienia na lokalnym rynku pracy.

Powiat lubaczowski od lat uchodzi za obszar o dużym potencjale turystycznym, co niestety nie przekłada się na rozwój branży turystycznej i działań z nią powiązanych, a co za tym idzie na powstawanie miejsc pracy w tym sektorze (co ma odbicie również w opisywanej powyżej gastronomii), stąd zastanowienie budzi potrzeba uruchamiania nowych kierunków kształcenia powiązanych z turystyką, takich jak technik obsługi turystycznej czy technik agrobiznesu. Wspomnieć należy, że w końcu pierwszego półrocza 2012 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie zarejestrowanych było 40 osób z wykształceniem wyższym, które ukończyły kierunek studiów turystyka i rekreacja, z czego 52,5% stanowiły osoby długotrwałe bezrobotne.

W grupie kierunków kształcenia w zasadniczych szkołach zawodowym od dawna przewija się określony zbiór specjalizacji, wydaje się, że czynnikiem, który będzie w najbliższych latach determinował pojawianie się klas o danym profilu i znikanie innych, będzie czynnik demograficzny. W czasie niżu demograficznego do rzadkości nie będzie należeć sytuacja, w której na dane kierunki kształcenia nie będzie po prostu w danych rocznikach chętnych (przykład to zawody wydawałoby się popularne wśród młodzieży elektromechanik – brak absolwentów w 2011 roku, jedynie 2 przewidywanych w 2012 roku oraz murarz – 0 absolwentów w 2011 roku, 5 w 2012 roku).

Tabela 3 Struktura zawodowa absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w powiecie lubaczowskim w roku 2011 i przewidywana struktura absolwentów w roku 2012

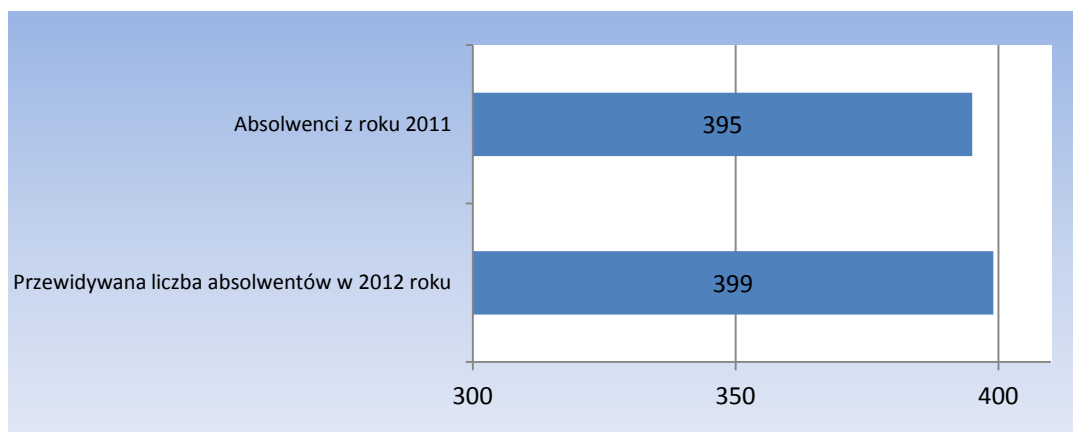
Lp.	Nazwa zawodu	Absolwenci, którzy ukończyli szkołę w 2011 roku	Przewidywana liczba absolwentów w 2012 roku
1	Bez zawodu (LO)	405	399
2	Technik agrobiznesu	8	4
3	Technik architektury krajobrazu	11	6
4	Technik ekonomista	17	26
5	Technik informatyk	0	20
6	Technik kucharz	7	0
7	Technik mechanik	15	16
8	Technik obsługi turystycznej	0	10
9	Technik żywienia i gospodarstwa domowego	21	17
10	Błacharz samochodowy	1	1
11	Cukiernik	2	0
12	Elektromechanik	0	2
13	Elektryk	3	0
14	Fryzjer	10	16
15	Kucharz małej gastronomii	26	26
16	Lakiernik samochodowy	5	6
17	Mechanik pojazdów samochodowych	25	22
18	Monter elektronik	4	7
19	Monter instalacji i urządzeń sanitarnych	4	4
20	Murarz	0	5
21	Piekarz	5	6
22	Rolnik	0	13
23	Sprzedawca	12	15
24	Stolarz	9	8
25	Ślusarz	30	15

Źródło: Opracowanie własne

Jak zasygnalizowano wcześniej, szkoły w ostatnich latach muszą liczyć się z deficytem kandydatów do klas o określonym profilu, w skrajnych przypadkach kształcenie w danym kierunku w niektórych latach nie odbywa się. Na podstawie obserwacji dwóch ostatnich lat nie sposób przewidzieć tendencji co do rozwoju sytuacji w kolejnych rocznikach, widać jednak wyraźnie „chodliwe” specjalizacje, na które i w dalszej perspektywie czasowej będzie zapotrzebowanie wśród osób kończących gimnazja, takie jak ślusarz, sprzedawca, mechanik pojazdów samochodowych, kucharz małej gastronomii czy technik ekonomista. Poważną bolączką naszego systemu edukacji jest niewłaściwy dobór kierunku kształcenia przez wielu uczniów (podyktowany np. presją najbliższego otoczenia, modą panującą wśród rówieśników lub brakiem alternatywy w postaci braku klasy o pożądanym profilu), osoba wykształcona w zawodzie do wykonywania którego nie ma predyspozycji, będzie go wykonywać źle, lub co bardziej prawdopodobne nigdy nie podejmie w nim pracy, co stawia pod znakiem zapytania sens kształcenia w tym kierunku. Przynajmniej częściowym

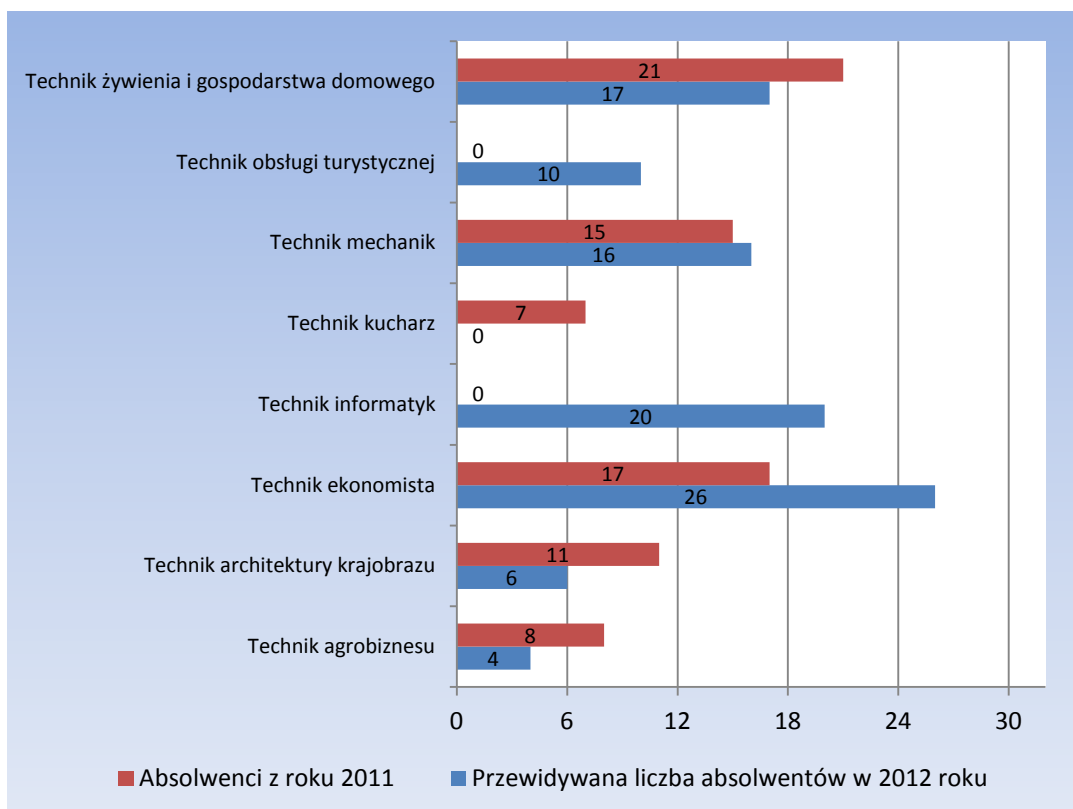
rozwiązaniem problemu mogłoby być objęcie systemem poradnictwa i informacji zawodowej już uczniów szkół gimnazjalnych w celu podnoszenia wiedzy o rynku pracy, zarówno lokalnym jak i ogólnopolskich, przedstawianie tendencji rozwojowych i zmian na nim zachodzących, a docelowo podnoszenie świadomości młodych ludzi co do wyboru drogi zawodowej.

Wykres 3. Porównanie liczby absolwentów liceów ogólnokształcących w powiecie lubaczowskim w roku 2011 z planowaną liczbą absolwentów w roku 2012

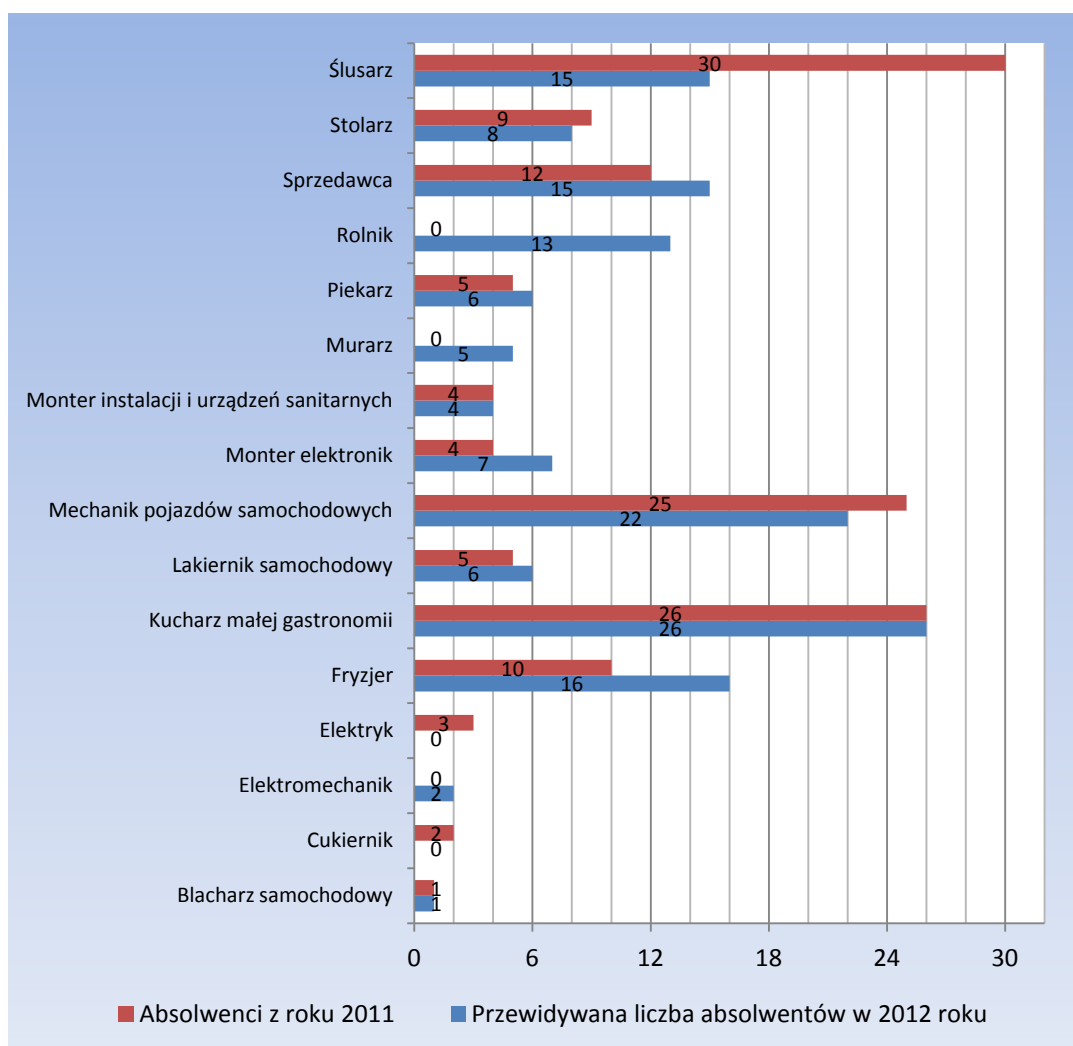
Źródło: Opracowanie własne

Wykres 4. Porównanie liczby absolwentów techników zawodowych w powiecie lubaczowskim w roku 2011 z planowaną liczbą absolwentów w roku 2012

Źródło: Opracowanie własne

Wykres 5. Porównanie liczby absolwentów zasadniczych szkół zawodowych w powiecie lubaczowskim w roku 2011 z planowaną liczbą absolwentów w roku 2012

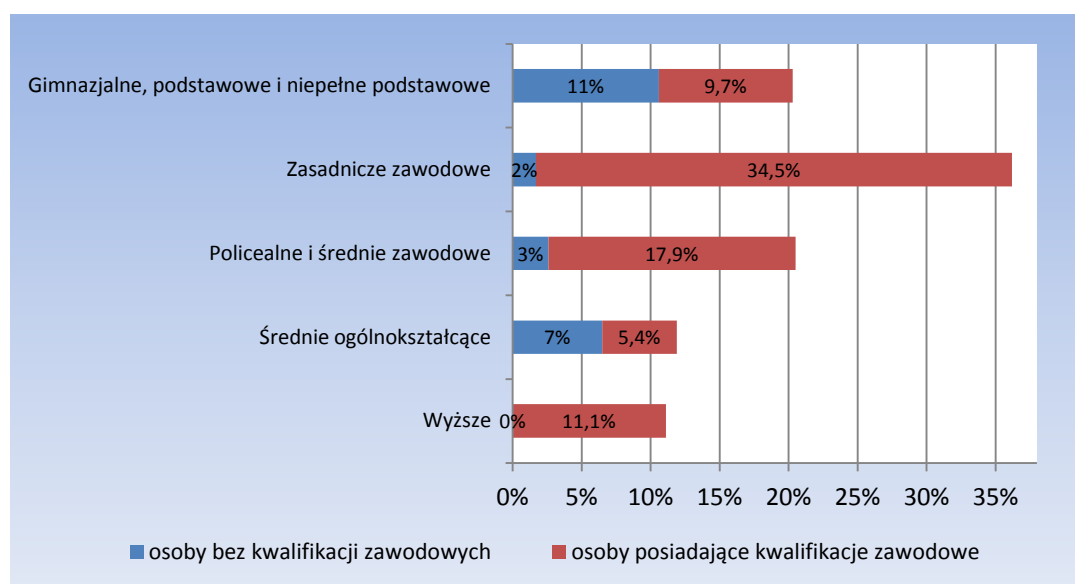
Źródło: Opracowanie własne

Rozdział III. Analiza absolwentów szkół ponadgimnazjalnych w 2011 roku zarejestrowanych w PUP w Lubaczowie

W ewidencji PUP Lubaczów ponad połowę (67,3% w 2004; 66,2% w 2005; 65,3% w 2006; 64,0% w 2007; 61,9% w 2008; 58,81% w 2009; 57,7% w 2010; 56,5% w 2011 roku) stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej oraz zasadniczym zawodowym, przy czym pozytywnym sygnałem jest systematyczny spadek liczebności tej grupy bezrobotnych. Na stałym poziomie utrzymywały się wskaźniki procentowe w grupie osób z wykształceniem średnim zawodowym, grupa ta stanowiła stale około 21%, wahania liczby osób w tej kategorii nie przekroczyły punktu procentowego. Jednocześnie, wskaźniki dotyczące poziomu wykształcenia wskazują na narastającą liczbę osób ze średnim i wyższym

wykształceniem w stosunku do ogólnej liczby bezrobotnych (pomimo zmniejszającej się w latach 2004-2008 ogólnej liczby bezrobotnych, jednocześnie wzrastała ilość osób z wykształceniem średnim ogólnym i wyższym). Wyjaśnieniem tego zjawiska wydaje się być rosnąca z roku na rok liczba absolwentów wyższych uczelni, w szczególności kierunków przygotowujących do pracy w administracji, przy małej liczbie nowych miejsc pracy dla pracowników kancelaryjnych.

Wykres 6. Struktura osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Lubaczów w 2011 roku pod względem poziomu wykształcenia i posiadanych kwalifikacji zawodowych

Źródło: Opracowanie własne

Odnosić trzeba dość wyraźny spadek liczby absolwentów zarejestrowanych w PUP w 2011 roku w porównaniu z rokiem poprzednim o 71 osób. Wynikać to może z mniejszej liczby absolwentów ogółem oraz z częstszej migracji młodych ludzi, którzy posiadając siatkę kontaktów (znajomi, rodzina) za granicą poszukują możliwości zatrudnienia w miejscu, gdzie łatwiej znaleźć pracę.

Poniżej przedstawiono kierunki w jakich kształcili się absolwenci studiów wyższych rocznika 2011 zarejestrowani w PUP Lubaczów w tym roku. Liczebnie dominują osoby, które ukończyły kierunki administracja oraz turystyka i rekreacja, oraz posiadające uprawnienia pedagogiczne. Niestety gros z tych osób ma małe szanse na lokalnym rynku pracy na znalezienie zatrudnienia w zawodzie wyuczonym.

Tabela 4. Absolwenci studiów wyższych rocznika 2011 zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie w 2011 roku

Lp.	Nazwa kierunku studiów	Liczba osób	Lp.	Nazwa kierunku studiów	Liczba osób
1	administracja	10	22	logistyka międzynarodowa	1
2	bezpieczeństwo narodowe	1	23	matematyka	4
3	biologia	1	24	mechanika i budowa maszyn	4
4	biotechnologia	1	25	metalurgia	1
5	chemia z elementami ochrony środowiska	1	26	nauki o rodzinie	1
6	dziennikarstwo i komunikacja społeczna	1	27	pedagogika	5
7	edukacja techniczno-informatyczna	1	28	politologia	4
8	ekonomia	2	29	położnictwo	1
9	elektrotechnika	1	30	prawo	7
10	europaistyka	3	31	prawo kanoniczne	1
11	filologia obcojęzyczna	7	32	psychologia	1
12	filozofia	1	33	rolnictwo	1
13	fizjoterapia	5	34	socjologia	4
14	fizyka	1	35	stosunki międzynarodowe	2
15	fizyka techniczna	1	36	technologia chemiczna	2
16	geografia	1	37	turystyka i rekreacja	10
17	historia	2	38	wychowanie fizyczne	2
18	informatyka	5	39	zarządzanie	8
19	inżynieria środowiska	4	40	zarządzanie i inżynieria produkcji	2
20	kosmetologia	1	41	zdrowie publiczne	1
21	kulturoznawstwo	3			

Źródło: Opracowanie własne

Jak wspomniano wcześniej w 2011 r. szkoły ponadgimnazjalne na terenie powiatu lubaczowskiego ukończyło łącznie 598 osób: 395 w liceach ogólnokształcących, 72 w technikum zawodowych, oraz 131 w zasadniczych szkołach zawodowych. Liczba zarejestrowanych w PUP absolwentów szkół średnich i zasadniczych zawodowych wyniosła ogółem 299 osób, z czego 235 kończyło szkołę na terenie powiatu lubaczowskiego: 130 osób, które ukończyły licea ogólnokształcące (104 osoby, które ukończyły LO na terenie Lubaczowa, 15 w Oleszycach i 11 poza terenem powiatu lubaczowskiego), 77 osób po technikum zawodowych (14 absolwentów technikum w Lubaczowie, 23 absolwentów technikum w Oleszycach, 2 w Biłgoraju, 1 w Brzostku, 7 w Jarosławiu, 5 w Lubyczy Królewskiej, 3 w Łąncucie, 2 w Przemyślu, 4 w Radymnie, 6 w Różańcu, 1 w Rzeszowie, 7 w Tomaszowie Lubelskim i 1 w Warszawie), a także 92 absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (68 absolwentów ZSZ w Lubaczowie, 11 absolwentów ZSZ

w Oleszycach, 4 osoby ukończyły ZSZ w Jarosławiu, 1 w Łańcucie, 1 w Piasecznie, 1 w Przemyślu, 1 w Rzeszowie i 4 w Tomaszowie Lubelskim).

Tabela 5. Absolwenci techników zawodowych rocznika 2011 zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie w 2011 roku

Lp.	Zawód wyuczony	Liczba osób
1	bez zawodu	45
2	plastyk	1
3	technik agrobiznesu	2
4	technik architekt	1
5	technik architektury krajobrazu	2
6	technik ekonomista	3
7	technik geodeta	1
8	technik leśnik	1
9	technik mechanik	6
10	technik mechanizacji rolnictwa	2
11	technik technologii odzieży	2
12	technik urządzeń sanitarnych	1
13	technik usług fryzjerskich	3
14	technik żywienia i gospodarstwa domowego	8

Zródło: Opracowanie własne

Tabela 6. Absolwenci zasadniczych szkół zawodowych rocznika 2011 zarejestrowani w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie w 2011 roku

Lp.	Zawód wyuczony	Liczba osób
1	bez zawodu	44
2	fryzjer	6
3	kucharz małej gastronomii	8
4	mechanik pojazdów samochodowych	4
5	monter elektronik – urządzenia radiowo-telewizyjne	1
6	monter instalacji i urządzeń sanitarnych	1
7	murarz	1
8	piekarz	3
9	rzeźnik - wędliniarz	1
10	sprzedawca	6
11	stolarz	6
12	ślusarz	11

Zródło: Opracowanie własne

Uwagę zwraca bardzo wysoki odsetek osób, które kończą zasadnicze szkoły zawodowe i technika zawodowe bez uzyskania dyplomu zawodowego. Z roku na rok jest to coraz wyraźniejszy problem, w starszych rocznikach o wiele większa liczba osób kończyła szkoły zawodowe uzyskaniem dyplomu kwalifikacji zawodowych. Otwartym pozostaje pytanie czy wynika to z większych wymagań, jakie stawiane są kandydatom na egzaminach

zawodowych, czy problemem jest postawa osób kończących szkoły, którym nie zależy na uzyskaniu kwalifikacji zawodowych.

Z grona absolwentów techników zawodowych rocznika 2011 zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie w 2011 roku aż 58,4% osób nie posiadało kwalifikacji zawodowych, a więc nie zdały albo nie podeszły do egzaminu zawodowego. Spośród absolwentów technikum w Lubaczowie takich uprawnień nie miało 6 z 14 zarejestrowanych osób (poza tym zarejestrowało się 6 techników mechaników i 2 techników ekonomistów), zaś w grupie absolwentów technikum w Oleszycach 12 na 23 osoby zarejestrowane było bez zawodu (ponadto odnotowano rejestracje 2 techników agrobiznesu, 2 techników architektury krajobrazu, 1 technika architekta i 6 techników żywienia i gospodarstwa domowego).

W grupie osób, które ukończyły zasadnicze szkoły zawodowe w roczniku 2011, zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Lubaczowie w 2011 roku sytuacja wyglądała niewiele lepiej. Niemal połowa osób (47,8%) nie posiadała zawodu wyuczonego. Spośród absolwentów Zasadniczej Szkoły Zawodowej w Lubaczowie takimi uprawnieniami nie legitymowały się 32 z 69 zarejestrowanych osób (ponadto z grona absolwentów tej szkoły odnotowano rejestracje 6 fryzjerów, 2 kucharzy małej gastronomii, 4 mechaników pojazdów samochodowych, 1 monter elektroniki, 2 piekarzy, 1 rolnika, 6 sprzedawców, 6 stolarzy i 9 ślusarzy). W grupie absolwentów Zasadniczej Szkoły Zawodowej w Oleszycach 6 na 11 osób nie posiadało kwalifikacji zawodowych wyuczonych (ponadto z grona absolwentów tej szkoły zarejestrowało się w 2011 roku 5 kucharzy małej gastronomii).

Zakończenie

Przyczyną trudności z wejściem na rynek pracy może być nieodpowiednie wykształcenie. Często dochodzi do przypadkowego wyboru szkoły i przyszłego zawodu. Uzyskane umiejętności i typ wykształcenia, a w konsekwencji zawód wyuczony, mogą mieć decydujący wpływ na to, ile czasu trzeba będzie potem poświęcić na znalezienie zatrudnienia. Formalnie absolwenci wchodzący na rynek pracy są coraz lepiej wykształceni, jednak bardzo często oznacza to jedynie uzyskanie podstawowych kwalifikacji zawodowych.

Codziennym zjawiskiem w powiecie lubaczowskim jest podejmowanie pracy nie w zawodzie wyuczonym, a w innym, niekoniecznie pokrewnym. Obecnie większość osób pracuje w zawodach, w których ma możliwość jedynie w części wykorzystać wyuczone umiejętności i wiedzę.

W tej części *Monitoringu* zasygnalizowano wyraźniej problem osób bez kwalifikacji zawodowych, na koniec 2011 roku było to 1122 bezrobotnych, co stanowiło aż 24,85% zarejestrowanych i co istotne po raz kolejny liczba ta wzrosła, co prawda tym razem tylko o jedną osobę, ale w przeciągu trzech lat aż o 237 osób. Część z tych osób to absolwenci szkół gimnazjalnych, nie kontynuujące dalszej nauki, oraz ponadgimnazjalnych, które nie kształcą w zawodzie (licea ogólnokształcące), a także, co już jest narastającym problemem, osoby, które nie podeszły bądź nie zaliczyły egzaminu poświadczającego kwalifikacje zawodowe. Otwartym pozostaje pytanie, ile spośród osób, które posiadają formalne kwalifikacje jest w stanie skutecznie poszukiwać możliwości zatrudnienia, a także po uzyskaniu tej możliwości utrzymać zatrudnienie wykazując się praktycznymi umiejętnościami.

Wyniki analiz powinny stanowić przesłankę dla oceny spójności systemu kształcenia z zapotrzebowaniem lokalnego rynku pracy. Regularny monitoring zmian w ofercie edukacyjnej ma pozwolić na określenie zawodów wywierających największy wpływ na rynek pracy, pożądanych przez pracodawców i będzie stanowiło podstawę do opracowania działań na rzecz dostosowania kierunków kształcenia do wymagań lokalnego rynku pracy. Aby ułatwić młodym ludziom wejście na rynek pracy, Powiatowy Urząd pracy w Lubaczowie oferuje absolwentom usługi i instrumenty rynku pracy przewidziane w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, badania prowadzone przez publiczne służby zatrudnienia są szczególnie istotne w aspekcie organizacji szkoleń dla osób bezrobotnych.

Zatwierdził: